

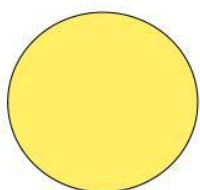
MATEMATIKA, 4. razred

TEMA: Deli celote

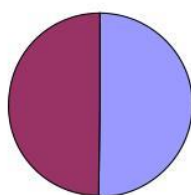
NAVODILO ZA DELO

1. Ponovimo, kar že vemo o ulomkih.

Ponovimo:

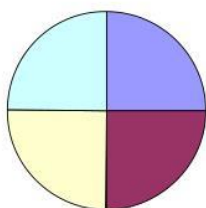
celota

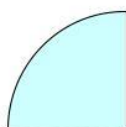
dve polovici

ena polovica
ali z ulomkom $\frac{1}{2}$

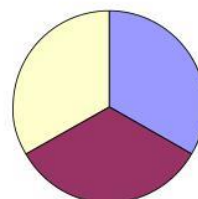

štiri četrtnine

ena četrtnina
ali z ulomkom

$\frac{1}{4}$

tri tretjine
vsak od teh delov je

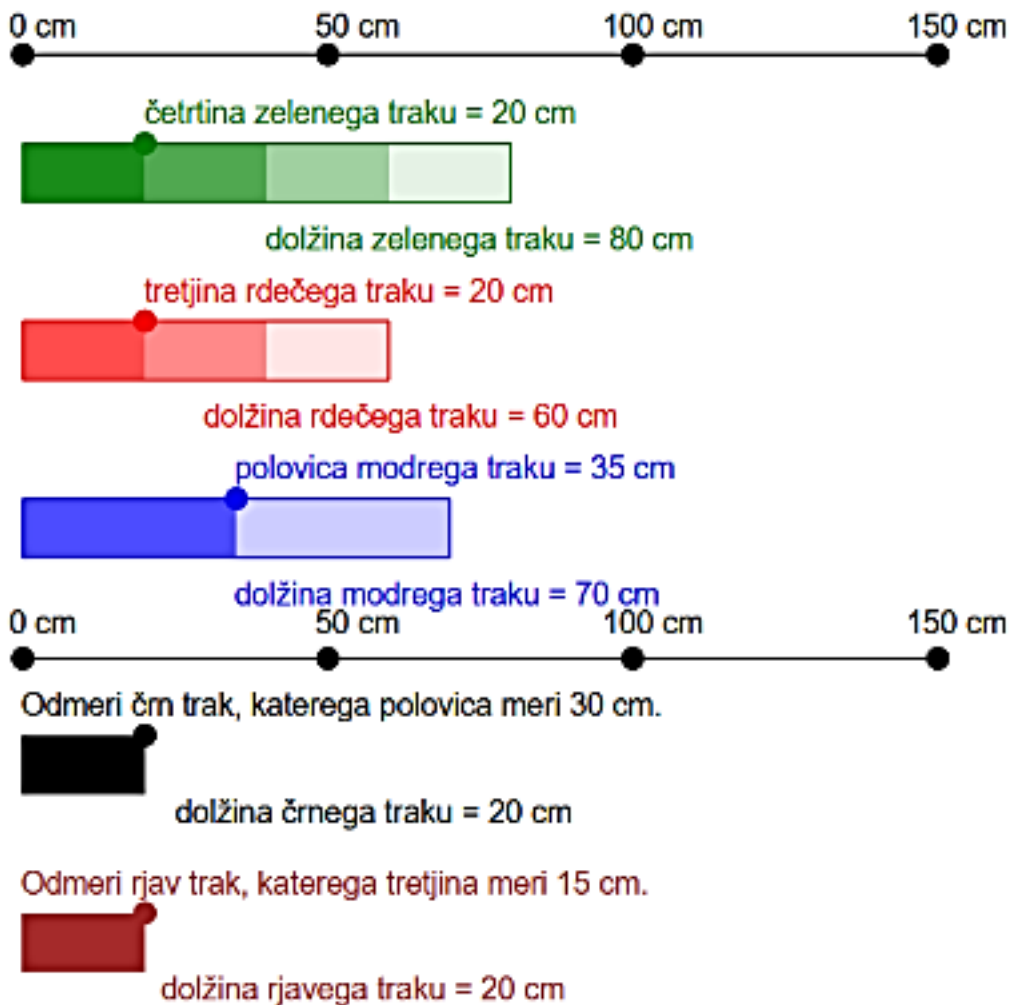
$\frac{1}{3}$

2. Rešimo naslednjo interaktivno vajo.

https://www.digipuzzle.net/digipuzzle/animals/puzzles/tilesmath_fractions.htm?language=slovenian&linkback=../../education/math-fractions/index.htm

3. Na rdečem, modrem in zelenem traku opazuj, kaj se dogaja z dolžino traku, če spreminjaš njegov del. Nato odmeri sam še črn in rjav trak.

4. Razmisli o naslednjih dolžinah trakov in dopolni spodnje besedilo.

Lahko si pomagaš s trakovi.

Če je polovica traku dolga 8 cm, je celotni trak dolg cm.

Če je tretjina traku dolga 7 cm, je celotni trak dolg cm.

Če je četrtnina traku dolga 3 cm, je celotni trak dolg cm.

Če je polovica traku dolga 18 cm, je celotni trak dolg cm.

Če je tretjina traku dolga 17 cm, je celotni trak dolg cm.

Če je četrtnina traku dolga 13 cm, je celotni trak dolg cm.

ZAPOMNIMO SI: Če poznamo velikost enega dela, celoto izračunamo tako, da množimo.

5. Vaje, ki jih rešujemo na tablo.

a) Družina se je odpravila na izlet. Ko so prevozili 10 km, je oče sporočil, da so prepotovali $\frac{1}{6}$ poti. Na kako dolgo pot se je odpravila družina?

b) Mama je dala Jasni 3 bonbone, kar je 15 vseh bonbonov, ki so bili v vrečki. Koliko bonbonov je bilo v vrečki?

$$\frac{1}{5} \text{ od } \square \text{ je } 3$$

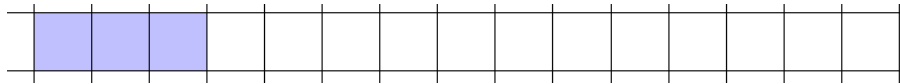
$$5 \cdot 3 = 15$$

c) Gospa Štrudl je gostom ponudila jabolka. Ko so gostje odšli, so na mizi ostala 3 jabolka, kar predstavlja $\frac{1}{3}$ vseh jabolk, ki jih je gospa dala na mizo. Koliko jabolk je gospa Štrudl dala na mizo?

d) Leon je prebral 14 knjig. To je polovica vseh knjig, ki jih ima na svoji polici. Koliko knjig ima na polici?

e) 15 prijateljev se je odločilo, da priredijo piknik. Odpravili so se v trgovino in nakupili vse potrebno. Račun v trgovini so poravnali tako, da je vsak prispeval 7 evrov, kar je $\frac{1}{5}$ celotnega zneska. Koliko evrov je znašal celotni znesek?

f) V zvezek nariši trak, če veš, da $\frac{1}{4}$ traku meri 3 cm.
Koliko cm meri trak?

g) V ponedeljek trije učenci 4. razreda niso prišli v šolo, kar predstavlja osmino vseh učencev 4. razreda.
Koliko je vseh učencev v 4. razredu?

6. Tudi v delovnem zvezku nas še čaka nekaj nalog. Lotimo se jih.

9. Nariši 4 čokolade z 12 koščki.
Na prvi pobarvaj $\frac{1}{2}$ koščkov, na drugi $\frac{2}{3}$ koščkov (najprej razdeli na 3 enake dele, pobarvaj 2 dela), na tretji $\frac{2}{4}$ koščkov (razdeli čokolado na 4 dele in pobarvaj dva dela) in na četrti $\frac{4}{6}$.
V katerih primerih je pobarvan enak del čokolade?

10. Mama je spekla 24 kokosovih piškotov in 24 orehovitih piškotov. Mojca je kokosove piškote razdelila na

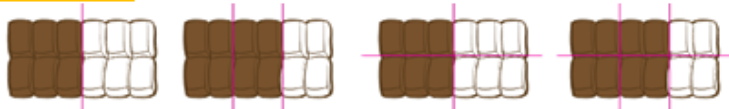
8 enakih delov (osmine). Pojedla je $\frac{2}{8}$ piškotov. Janez je orehove piškote razdelil na 4 enake dele (četrtnine) in pojedel $\frac{1}{4}$ piškotov. Kdo je pojedel več piškotov? Pomagaj si tako, da narišeš 24 piškotov in jih razdeliš na osmine ali četrtnine.

11. Dopolni ulomke tako, da bo veljal enačaj.

- a) $\frac{1}{3} = \frac{\quad}{6}$ c) $\frac{1}{5} = \frac{\quad}{10}$ d) $\frac{1}{2} = \frac{\quad}{6}$
b) $\frac{1}{4} = \frac{2}{\quad}$ č) $\frac{2}{3} = \frac{\quad}{6}$ e) $\frac{1}{10} = \frac{\quad}{20}$

7. Še rešitve ...

9.

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4} \quad \text{in} \quad \frac{2}{3} = \frac{4}{6}$$

10.

Mojca: $\frac{2}{8}$ od 24 = 6

Janez: $\frac{1}{4}$ od 24 = 6

O: Mojca je pojedla 6 kokosovih piškotov, Janez pa 6 orehovitih piškotov.

11.

a) $\frac{1}{3} = \frac{2}{6}$

c) $\frac{1}{5} = \frac{2}{10}$

d) $\frac{1}{2} = \frac{3}{6}$

b) $\frac{1}{4} = \frac{2}{8}$

č) $\frac{2}{3} = \frac{4}{6}$

e) $\frac{1}{10} = \frac{2}{20}$

KDOR SPI, RIB NE ULOVI

Za sadno pecivo potrebujemo 4 jajca, 6 žlic sladkorja, 6 žlic olja, 12 žlic moke in $\frac{1}{2}$ kg sadja. Ker bo na obisk prišlo veliko ljudi, moramo povečati količine, zato bomo uporabili 6 jajc. Koliko moramo dati sladkorja, olja, moke in sadja?